

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра селекції, насінництва і генетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕЛЕКЦІЯ І НАСІННИЦТВО

освітньо-наукова програма Агрономія
спеціальність 201-Агрономія
галузь знань 20-Аграрні науки та продовольство
освітній ступінь Доктор філософії
факультет Агротехнологій та екології

Розробник: **Білявська Людмила**, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Гарант: **Поспєлов Сергій**, завідувач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова, доктор сільськогосподарських наук, доцент

Полтава

2021

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Селекція і насінництво
Назва структурного підрозділу	кафедра селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробника, який залучений до викладання	<i>Викладач:</i> Білявська Людмила, кандидат сільськогосподарських наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд.1 (навчальний корпус №1) <i>e-mail:</i> Bilyavska@ukr.net , <i>тел.</i> 050-9481757
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Спеціальність	201 Агрономія

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни формування знань про сучасні досягнення селекції; основні напрями і завдання в селекції рослин; наукові основи селекції рослин; заходи для одержання високоякісного насіння і садивного матеріалу сортів (гібридів) сільськогосподарських культур.

Основні завдання навчальної дисципліни

- отримати знання щодо принципів розробки моделі сорту (гібриду);
- знати методи створення вихідного матеріалу у селекції рослин;
- вміти застосовувати методи добору і оцінювання в селекції самозапильних і перехреснозапильних культур;
- знати порядок ведення насінництва польових культур;
- знати особливості технології виробництва високоякісного насіння.

Компетентності:

Загальні:

1. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
2. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідних робіт.

Фахові

1. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати проведених експериментів і досліджень; робити висновки на основі одержаних досліджень, застосовувати їх у науковій та практичній сфері.
2. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі агрономії для теоретичного освоєння загально-професійних дисциплін і рішення практичних завдань.

Програмні результати навчання:

ПРН 2 Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знання праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загально-цивілізаційного процесу.

ПРН 5 Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей.

ПРН 6 Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Селекція як наука, історія розвитку селекції.

Тема 2. Вихідний матеріал у селекції рослин.

Тема 3. Методи створення вихідного матеріалу.

Тема 4. Методи добору і оцінювання селекційного матеріалу.

Тема 5. Організація і техніка селекційного процесу.

Тема 6. Організаційні основи насінництва.

Тема 7. Системи промислового насінництва.

Тема 8. Технологія вирощування та післязбиральна обробка насіння.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120

Кількість кредитів – 4,0

Форма семестрового контролю – залік

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	24
Самостійна робота	80

Форми оцінювання результатів навчання

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів:

Загальна система оцінювання дисципліни	16 балів – за участь у дискусії по темі лекції виконання практичних завдань; 60 балів – за виконання завдань на практичних заняттях; 24 бали – за виконання самостійної роботи;
Участь у дискусії по темі лекції (0-2 бали)	2 бали, якщо здобувач змістовно підготувався до лекції, веде себе активно і приймає участь у дискусії по темі лекції. 1 бал, якщо здобувач недостатньо підготувався до лекції, намагається приймати

	<p>участь у дискусії по темі лекції, але допускає помилки, робить висновки без обґрунтування.</p> <p>0 балів, якщо здобувач не підготувався до лекції, веде себе пасивно і не приймає участі у дискусії по темі лекції.</p>
<p>Виконання завдань на практичних заняттях (0-5 балів)</p>	<p>5 балів, якщо завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог, зроблені обґрунтовані висновки і здобувач проявив творчий підхід у вирішенні завдання</p> <p>4 бали, якщо завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог і здобувач демонструє повне оволодіння змістом і навичками, наводить необхідні приклади, аргументує їх, застосовуючи термінологію, що відповідає темі;</p> <p>3 бали, якщо завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог і ґрунтовно і послідовно викладає засвоєний навчальний матеріал, демонструє належне оволодіння змістом і навичками, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; наводить необхідні приклади, аргументує їх, застосовуючи термінологію, що відповідає темі;</p> <p>2 бали, якщо завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог й здобувач виявляє знання і розуміння суті теми, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача, а також мають місце помилки і неточності у застосуванні термінології;</p> <p>1 бал, якщо завдання виконано й оформлено з незначними порушеннями методичних вимог і здобувач вищої освіти допускає помилки щодо розуміння суті теми, що можуть спотворювати суть питань, не вміє обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час захисту роботи, допускає помилки у застосуванні термінології;</p> <p>0 балів, якщо завдання не виконано, здобувач не відповідає на запитання;</p>
<p>Виконання самостійної роботи (0-3 бали)</p>	<p>3 бали за кожну тему, якщо завдання самостійної роботи виконані відповідно до</p>

	<p>методичних рекомендацій у повному обсязі, містять новітню інформацію. У висновках проявлено чітке розумінням суті питань і проявлений творчий підхід;</p> <p>2 бали за кожную тему, якщо завдання самостійної роботи виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з чітким розумінням суті питань і здобувач демонструє вміння критично мислити;</p> <p>1 бал за кожную тему, якщо завдання самостійної роботи виконані не в повному обсязі, містять застарілу інформацію, здобувач демонструє досить низький рівень розуміння матеріалу, а також допущені принципові помилки;</p> <p>0 балів, якщо завдання самостійної роботи не виконані.</p>
--	---

Підсумковий контроль: виставляється за поточним оцінюванням впродовж семестру у вигляді заліку з матеріалу в об'ємі програми.

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 2 Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знання праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загально-цивілізаційного процесу.</p>	<p>Словесні методи (лекція, дискусія).</p> <p>Наочні методи (ілюстрування, демонстрування, спостереження).</p> <p>Практичні методи (практичні заняття, робота з навчально-методичною літературою: тезування, анотування, підготовка доповіді).</p> <p>Самостійна робота.</p>	<p>Дискусія на тему лекції, виконання завдань практичних занять, виконання завдань самостійної роботи.</p>
<p>ПРН 5 Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей.</p>	<p>Словесні методи (лекція, дискусія).</p> <p>Наочні методи (ілюстрування, демонстрування, спостереження).</p> <p>Практичні методи (практичні заняття, робота з навчально-методичною літературою:</p>	<p>Дискусія на тему лекції, виконання завдань практичних занять, виконання завдань самостійної роботи.</p>

	тезування, анотування, підготовка доповіді). Самостійна робота.	
ПРН 6 Ініціювати, організувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності.	Словесні методи (лекція, дискусія). Наочні методи (ілюстрування, демонстрування, спостереження). Практичні методи (практичні заняття, робота з навчально-методичною літературою: тезування, анотування, підготовка доповіді). Самостійна робота.	Дискусія на тему лекції, виконання завдань практичних занять, виконання завдань самостійної роботи.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів			Разом
	Участь у дискусії на тему лекції	Виконання завдань практичних занять	Виконання завдань по самостійній роботі	
Тема 1. Селекція як наука, історія розвитку селекції.	2		3	5
Тема 2. Вихідний матеріал у селекції рослин.	2	10	3	15
Тема 3. Методи створення вихідного матеріалу.	2	5	3	10
Тема 4. Методи добору і оцінювання селекційного матеріалу.	2	15	3	20
Тема 5. Організація і техніка селекційного процесу.	2	5	3	10
Тема 6. Організаційні основи насінництва.	2	5	3	10

Тема 7. Системи промислового насінництва.	2	10	3	15
Тема 8 Технологія вирощування та післязбиральна обробка насіння.	2	10	3	15
Разом	16	60	24	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І., Власенко В. А. «Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин». Київ, «Вища освіта». 2006. 463 с.
2. Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І. «Селекція та насінництво польових культур». Практикум. Б-Ц, 2008. 192 с.
3. Гаврилюк М. М. «Основи сучасного насінництва». К.: ННЦ ІАЕ, 2004. 256 с.
4. Насінництво і насіннезнавство польових культур / за ред. М. М. Гаврилюка. Харків, 2007. 216 с.
6. Макрушин М. М. Насінництво. Київ, Флора. 2011. 400 с.

Допоміжні

1. Кіндрук М. О., Соколов В. М., Вишневський А. П. Насінництво з основами насіннезнавства. Київ, Аграрна наука. 2012. 264 с.
2. Білявська Л.Г., Присяжнюк О.І. Модель ранньостиглого сорту сої. Новітні агротехнології, (електр. наук. журнал). Київ: ІБКіЦБ НААН, 2018. №6. С. 1–15.
3. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., та ін. Сучасний стан та перспективи насінництва сої в Лісостепу України. Вісник ПДАА. 2020. № 4. С. 45-52.
4. Білявська Л. Г., Рибальченко А. М. Класифікація сортів сої за господарськими ознаками з допомогою кластерного аналізу. Агробіологія : збір. наук. праць. Біла Церква : БНАУ, 2020. № 2(161). С. 7-15.
5. Закон України «Про насіння та садивний матеріал», 2015 р.
6. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин», 2015 р.

Інформаційні ресурси

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2019 рік. <https://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>
2. Державний реєстр суб'єктів насінництва та розсадництва на 2020 рік <https://agro.me.gov.ua/storage/app/uploads/public/5f2/d0a/bb0/5f2d0abb03e71933845769.pdf>
